

Profesor Johannes A.M. van Arendonk – doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Chociaż nadawanie godności doktora *honoris causa* leży *explicite* w gestii senatów wyższych uczelni, to jednak wnioskodawcami są rady wydziałów. Wśród dotychczasowych 52 doktorów honorowych poznańskiej *Alma Mater*, sześciu „rekomendowanych” było przez Wydział Hodowli i Biologii Zwierząt (do 1998 roku – Wydział Zootechniczny). Byli nimi: prof. dr hab. Stefan Alexandrowicz, prof. dr Kazimierz Gawęcki, prof. dr Zygmunt Ruszczyc, prof. dr Gerald Stranzinger (ze Szwajcarskiego Federalnego Instytutu Technologicznego w Zurychu) i prof. dr hab. Dorota Jamroz. W roku bieżącym to grono wybitnych uczonych poszerzone zostaje o prof. dr. Johanna Antoniusa Mariae van Arendonka z Uniwersytetu w Wageningen (Holandia). Wniosek uzyskał pełną akceptację Rady Wydziału, Senatu UP oraz recenzentów w osobach: prof. dr. hab. Andrzeja Filistowicza, prof. dr. Jozefa Pribyla i prof. dr. hab. Marka Świtońskiego. Profesor van Arendonk jest jednym z najbardziej znanych uczonych z zakresu genetyki i metod hodowli zwierząt. Obecne zainteresowania naukowe Profesora koncentrują się na ocenie uwarunkowań genetycznych cech zwierząt gospodarskich i związanej z tym optymalizacją programów hodowlanych; badaniach nad rolą biotechnik w hodowli oraz identyfikacji pojedynczych genów i ich efektów na ważne cechy użytkowe. Znaczące miejsce w Jego dociekaniach naukowych zajmuje także problematyka związana z ochroną zasobów genowych. Profesor jest autorem i współautorem 225 oryginalnych prac twórczych, publikowanych na łamach renomowanych periodyków o zasięgu światowym. Są wśród nich takie czasopisma, jak: „Proceedings of the National Academy of the Sciences”, „Genetics”, „Mammalian Genome”, „PLoS ONE”. Obecnie Profesor kieruje 10 dużymi projektami badawczymi finansowanymi przez Unię Europejską i inne organizacje międzynarodowe. Tym osiągnięciom towarzyszą imponujące wskaźniki bibliometryczne. Według bazy ISI Web of Knowledge liczba cytowań (stan na 1. maja 2011 r.) prac Prof. J.A.M. van Arendonka wyniosła 4803, a wskaźnik Hirscha równy był 37. Profesor prowadzi rozległą działalność organizacyjną zarówno w macierzystej uczelni, jak i w swojej ojczyźnie i na arenie międzynarodowej. Od 2001 roku jest kierownikiem Katedry Genetyki i Hodowli Zwierząt, w której pracuje obecnie 9 nauczycieli akademickich (w tym 2 profesorów), 10 doktorów (w ramach stypendiów doktorskich) i 34 doktorantów. W ubiegłym roku objął funkcję Dziekana Studiów Doktoranckich Uniwersytetu Wageningen.

Od czterech lat jest członkiem rady ekspertów ds. produkcji zwierzęcej, działającej przy holenderskim rządzie. Ścisłe współpracuje z praktyką hodowlaną, czego wyrazem jest powierzenie Mu obowiązków przewodniczącego Komisji Oceny Wartości Hodowlanej Bydła w Holandii. Profesor van Arendonk pełnił i pełni rozliczne prestiżowe funkcje międzynarodowe, m.in. przewodniczy Międzynarodowemu Konsorcjum Genomiki Mleka, jest koordynatorem europejskiego programu edukacyjnego „European Master in Animal Breeding and Genetics”. W przeszłości pełnił wiele innych kadencyjnych funkcji, będąc m.in. przewodniczącym Komisji Genetyki Zwierząt Europejskiej Federacji Zootechnicznej. Uczestniczy w pracach wielu komitetów redakcyjnych czasopism z zakresu genetyki i nauk o zwierzętach, wśród nich w „Journal of Applied Genetics”. Organizował również prestiżowe konferencje międzynarodowe, będąc wielokrotnie zapraszany do wygłoszenia referatów plenarnych. O wysokiej pozycji międzynarodowej Profesora świadczą powołania na członka komisji akredytacyjnych renomowanych ośrodków naukowych w świecie, takich jak: Francuski Instytut Badań Rolniczych (INRA), Uniwersytet w Roslin (Wielka Brytania) czy Hebrajski Uniwersytet w Jerozolimie. Profesor J.A.M. van Arendonk legitymuje się wybitnymi osiągnięciami w zakresie kształcenia kadr naukowych i szeroko pojętej działalności dydaktycznej. Wypromował 51 doktorów, a obecnie 33 kolejne prace promocyjne realizowane są pod Jego kierunkiem. Na liście doktorów i doktorantów są przedstawiciele różnych narodowości, w tym Polacy. Prowadził także wiele kursów specjalistycznych z zakresu nowoczesnych metod doskonalenia zwierząt. Trzy spośród nich odbyły się w Polsce. Oprócz wspomnianego już koordynowania programu edukacyjnego „Erasmus Mundus”, profesor J.A.M. van Arendonk przewodniczy Radzie Naukowej Fundacji Koepona, która wspiera młodzież z Europy Środkowej i Wschodniej. Beneficjentami tej formy wsparcia jest też wielu studentów zootechniki z Polski.

Tak owocna i rozległa działalność Profesora van Arendonka spotyka się z dużym uznaniem. Wyrazem tego są nagrody i wyróżnienia. Najważniejsze z nich to: „Le Roy fellowship award” za wybitny wkład w rozwój genetyki i hodowli zwierząt oraz działalność na rzecz Europejskiej Federacji Zootechnicznej, Nagroda Justusa von Liebiega za wkład w rozwój i zastosowanie biotechnologii w doskonaleniu zwierząt (przyznana przez Uniwersytet w Kilonii) oraz zaliczenie Profesora przez Holenderską Królewską Akademię Sztuki i Nauki do grona 200 najlepszych uczonych (określanych mianem „śmietanki nauki”). Pozostając w kręgu nagród Doktora Honorowego, warto wspomnieć o dwóch pierwszych (być może najważniejszych) – „*cum laude*”, którą otrzymuje zaledwie 2% najlepszych dysertacji w Holandii w danym roku. J.A.M. van Arendonk otrzymał tę nagrodę dwukrotnie – za pracę magisterską (1982 rok) i pracę doktorską (1985 rok). Na koniec informacja zamieszczana zwykle na początku: Johannes A.M. van Arendonk urodził się 13 września 1958 roku w małej wsi Bavel (Holandia), w rodzinie farmera bydła mlecznego. Podczas uroczystości jubileuszowych Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt, 13 września 2011 roku otrzyma najwyższą godność doktora *honoris causa* Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

Tomasz Szwaczkowski
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu